

## Кафедрі інженерних конструкцій – 75 років

Кафедра створена в жовтні 1933 р. в складі Київського інженерно-меліоративного інституту. Спочатку на ній працювало лише чотири викладачі, які викладали дисципліни «Інженерні конструкції», «Основи та фундаменти», «Гідротехнічні споруди», «Архітектура будівель та споруд». Першим завідувачем кафедри був кандидат технічних наук доцент О. Г. Тягунов, який очолював її протягом 15 років. Упродовж 1949–1959 рр. кафедрою завідував доктор технічних наук професор М. О. Силін, який за розробку гідромеханізації кесонних робіт отримав Державну премію. Він же видав перший на кафедрі підручник «Гідромеханізація кесонних робіт» (1949).

У 1959 році, після перебазування інституту в м. Рівне, з кафедрою переїхали і деякі викладачі, серед них новий завідувач, кандидат технічних наук доцент О. П. Раковіцян, старший викладач В. Б. Сафронєєв і асистент Ю. Ф. Дубина-Чехович. Протягом 1959–1965 рр. у колектив прийшли О. О. Мінервін, Є. В. Жук, С. М. Фесик, Ж. В. Хрустєва, В. Є. Чубов, А. В. Сидоров, А. А. Акімов, С. Б. Барац, Н. Д. Галканова, Є. М. Бабица та інші.

Кафедра інженерних конструкцій була ініціатором заснування і доклала багато зусиль до становлення факультету будівництва і архітектури. У 1966 р. зі складу кафедри була виділена кафедра основ та фундаментів (її завідувачем став кандидат технічних наук, доцент В. Є. Чубов), а в 1969 р. – кафедра архітектури будівель та гідроспоруд (на посаду завідувача було призначено кандидата архітектури, доцента С. Б. Бараца).

У 1970 р. на посаду завідуючого кафедри обрано кандидата технічних наук, доцента Є. М. Бабица, який очолює її і нині. Протягом 1985–1988 рр. кафедрою завідував професор Л. П. Макаренко, а впродовж 1989–1999 рр. – професор В. І. Бабица.

Сьогодні у складі кафедри – 27 осіб, серед яких 15 викладачів, допоміжний персонал, два наукових співробітники та п'ять аспірантів. Серед викладачів – заслужений працівник освіти України, один дійсний член та три члени-кореспонденти Академії будівництва України, доктор технічних наук, два професори та дванадцять кандидатів технічних наук, доцентів.

Значна увага на кафедрі надається методичному забезпеченню навчального процесу. За редакцією

Є. М. Бабица підготовлено і видано підручник з грифом мінісвіти «Інженерні конструкції» (1979) за спеціальністю «Гідромеліорація», який використовувався за цією спеціальністю в усіх навчальних закладах колишнього СРСР. У 1991 р. видано новий підручник з грифом міністерства за редакцією професора Є. М. Бабица «Інженерні конструкції». Це перший підручник з будівельних конструкцій, виданий українською мовою, він заслужено здобув популярність серед студентів і викладачів.

Кафедра є випусковою за спеціальністю «Промислове та цивільне будівництво». Вона бере участь у формуванні навчальних планів, керує організацією дипломного проектування та виконанням магістерських робіт, здійснює профорієнтаційну роботу.

Для організації наукових досліджень і запровадження розробок у виробництво при кафедрі створювалися наукові та інженерні підрозділи. Так, у 1977 р. була організована галузева науково-дослідна лабораторія ефективних залізобетонних конструкцій для промислового, цивільного і водогосподарського будівництва, що фінансувалася за кошти тодішнього Міністерства промислового будівництва. Першим науковим керівником лабораторії була кандидат технічних наук, доцент Н. Д. Галканова, у подальшому – М. С. Жорняк, Я. Д. Семенюк, Г. Г. Сафонов. У лабораторії розроблені конструкції ефективних збірно-монолітних фундаментів, що знайшли широке застосування у будівництві. Згодом на базі цієї лабораторії створено Рівненський філіал Державного науково-дослідного інституту будівельних конструкцій. У 1999 р. на кафедрі створена нова науково-дослідна лабораторія будівельних конструкцій і споруд (науковий керівник – доктор технічних наук професор Є. М. Бабица, завідувач – кандидат технічних наук доцент О. П. Борисюк). Тут здійснюють фундаментальні та прикладні дослідження, що фінансуються як за кошти держбюджету, так і господарських договорів.

Фундаментальні наукові дослідження виконують на кафедрі за пріоритетними напрямками розвитку теорії і практики будівельних

конструкцій. На початку 80-х років минулого століття під керівництвом професора Л. П. Макаренка розпочала формуватися наукова школа «Теорія міцності, деформативності та тріщинистості бетонних і залізобетонних конструкцій з урахуванням передісторії та характеру навантажень». За цією тематикою захищена докторська та 12 кандидатських дисертацій. У 1995 р. наукову школу очолив доктор технічних наук професор Є. М. Бабица. Успішно почали розвиватись і дослідження зі створення конструкцій з легких металевих профілів.

Інженерна діяльність кафедри пов'язана з наданням науково-технічної допомоги проектним і виробничим будівельним організаціям. На замовлення Держводгоспу України розроблені й введені в дію Відомчі будівельні норми України «Конструкції будівель і споруд. Бетонні і залізобетонні конструкції гідротехнічних споруд» та до названих норм «Посібник з проектування залізобетонних конструкцій гідротехнічних споруд». Значні роботи виконані кафедрою також з удосконалення залізобетонних балок і плит різних конструкцій, розроблений змішаний спосіб їх армування, виконані експериментальні дослідження. Балки і плити зі змішаним армуванням широко запроваджувались на будівельних об'єктах Рівненської, Тернопільської та Херсонської областей.

На кафедрі надається велика увага підготовці науково-педагогічних кадрів, успішно функціонують аспірантура і магістратура, до наукової роботи долучаються і студенти. За рівненський період тут підготовлені доктор наук та 28 кандидатів технічних наук, три із них працюють на посадах завідувачів, у тому числі й за кордоном, вісім – на посадах доцентів інших кафедр.

Кафедра інженерних конструкцій пишається своїми випускниками – спеціалістами з промислового та цивільного будівництва. На ній дипломувалося понад 1600 студентів. Багато випускників кафедри працюють на провідних посадах в будівельних і проектних організаціях, у державних органах, комерційних структурах, громадських організаціях.

## Визнання отримали найкращі

У Національному університеті водного господарства та природокористування відбувся XVII огляд-конкурс дипломних проектів студентів архітектурних і художніх спеціальностей.

Організаторами конкурсу, окрім НУВГП, стали Національна спілка архітекторів України, Міністерство освіти і науки та Українська академія архітектури.

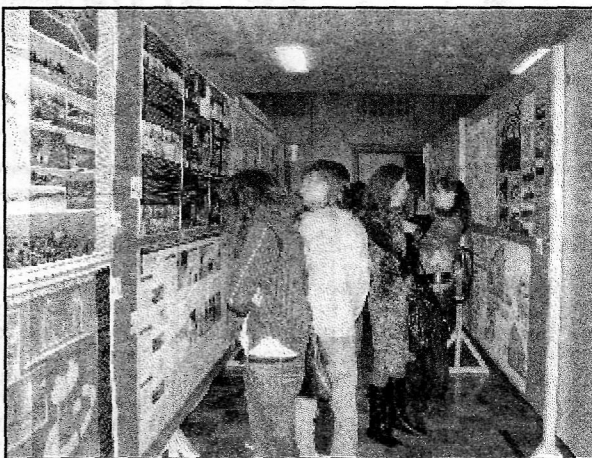
У заході взяли участь представники 16 українських архітектурних шкіл з Києва, Харкова, Львова, Донецька, Рівного, Одеси, які привезли 273 випускних роботи бакалаврів, спеціалістів та магістрів по п'яти номінаціях: (містобудування, архітектура житлових будівель, архітектура громадських і виробничих будівель, реконструкція та реставрація архітектурних об'єктів, дизайн архітектурного середовища).

Усі роботи були виставлені для огляду референтами (членами журі) та гостями, серед яких було чимало як маститих архітекторів, так і студентів.

У рамках конкурсу відбулася науково-методична конференція „Актуальні проблеми архітектурної освіти”, на пленарному засіданні якої виступили президент Національної спілки архітекторів Ігор Шпара, голова методкомісії міністерства освіти і науки Віктор Тимохін, Олександр Кашенко, професор КНУБА, Наталія Ескарева з Одеської академії будівництва та архітектури, заступник президента Української академії архітектури Валентин Єжов, професори В.Кучерявий із Львівської лісотехнічної академії та В.

Проскуряков з НУ „Львівська політехніка”. На засіданні обговорювалися актуальні проблеми архітектурної школи, піднімалися такі важливі питання, як конкурсне проектування в архітектурній школі, шляхи вдосконалення підготовки архітекторів, організація дипломного проектування тощо.

Вперше в рамках огляду-конкурсу дипломних робіт відбулася виставка навчальної та наукової літератури, на яку представили праці дев'ять



конкурсу-огляду дипломних проектів вищих архітектурних та мистецьких шкіл України.

На заключному засіданні конкурсу були вручені дипломи

переможцям у різних номінаціях. Приємно, що роботи наших студентів виявилися серед кращих. Випускники магістратури НУВГП Дмитро Котлярів та Ольга Гаврилук посіли перші місця відповідно у номінаціях „Архітектура громадських будівель і споруд” (керівник Євген



архітектурних факультетів вищих навчальних закладів України. Серед найактивніших учасників виставки – Київський національний університет будівництва та архітектури, НУ „Львівська політехніка”, Харківська національна академія міського господарства. За підсумками виставки

19 видань відзначені дипломами, серед них і наукові праці викладачів НУВГП Петра Ричкова та Віктора Луца. Чимало авторів подарували свої праці організаторам огляду, бібліотеці кафедри архітектури університету. В університеті вийшов збірник наукових праць „Архітектурна спадщина Волині”, присвячений ХУІ Всеукраїнському

Пугачов) та „Архітектура житлових будівель” (керівник Ольга Михайлишин). Спеціалісти Наталія Чабан (керівник Василь Соколик) та Максим Шолудько (керівник Микола Шолудько) посіли друге місце. Диплом першого ступеня отримала бакалавр Ольга Смолінська (керівник Микола Шолудько), а бакалавр Олександр Грабарєць (керівник Омельян Юрчук) нагороджений дипломом другого ступеня. Особливу увагу члени журі звертали на оригінальність архітектурного рішення, на цілісність подачі проекту та професіоналізм виконання.

Обмінявшись враженнями, учасники заходу запропонували провести наступний ХУІІІ огляд-конкурс у Донбаській національній академії будівництва та архітектури (м.Макіївка).

Людмила СТУПЧУК





## Науковці обговорили проблеми відтворення ресурсного потенціалу України

У Національному університеті водного господарства та природокористування відбулась III Міжнародна науково-практична конференція «Проблеми і механізми відтворення ресурсного потенціалу України в контексті євроінтеграції».

У роботі конференції взяло участь близько 300 викладачів, аспірантів, магістрів та зацікавлених осіб державних та приватних установ з 45 ВНЗ України із 17 міст – Донецька, Житомира, Івано-Франківська, Кіровограда, Києва, Луцька, Львова, Мукачеве, Одеси, Полтави, Сум, Тернополя, Ужгорода, Харкова, Хмельницького, Чернівців та Рівного, а також 20 зарубіжних гостей з 7 навчальних закладів Польщі, Литви, Латвії, Санкт-Петербургу, Болгарії.

Всього на конференцію було подано 415 статей, із них 20 статей зарубіжних учасників.

З доповідями на конференції виступили представники Держводгоспу, ДПА, Інституту регіональних досліджень НАН, Інституту економіки прогнозування НАН, Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень, Ради по вивченню продуктивних сил України, ВАК України, Спілки економістів України, Аудиторської палати України, Науково-дослідного інституту Міністерства економіки, Національної академії наук, Державної академії статистики, а також викладачі Технічного університету м. Варни (Болгарія), Литовського аграрного університету, Університету ім. Марії Кюрі-Скłodовської м. Люблін (Польща),

Петербурзького державного архітектурно-будівельного університету (Росія), Латвійського бухгалтерсько-фінансового коледжу (Латвія).

Значна кількість гостей конференції, бажаючих виступити з доповідями на актуальні теми, зумовила необхідність проведення трьох пленарних засідань, в яких взяло участь близько 70

підприємств і регіонів України; обліку, аналізу і аудиту економічних ресурсів суб'єктів господарювання та їх використання; сучасних проблем теорії і практики менеджменту виробничих ресурсів; механізмів підвищення конкурентноздатності підприємств; проблеми і механізми раціонального використання і охорони природних ресурсів; регіональної економіки та управління.

Учасники конференції відзначили, що Україна має достатній потенціал для здійснення реформування у ключових галузях виробництва, у відносинах сфери економіки, соціально-культурної інтеграції нашої держави до європейського співробітництва. Реалізація завдань європейської інтеграції вирішальним чином залежить від забезпечення механізмів



відтворення ресурсного потенціалу України.

Узагальнення наукового та практичного матеріалу, викладеного у доповідях та наукових виступах учасників конференції, дозволяє констатувати нагальну необхідність пріоритетного та інтенсивного розвитку і впровадження ресурсного потенціалу з метою прискорення інтеграції економіки України в Європейське співтовариство.

**Жанна ШИЛО,**  
заступник декана ФЕІП з  
наукової роботи

## Вчений, педагог, ерудит

30 наукових праць, 10 авторських свідоцтв на винаходи, 24 науково-методичні розробки, навчальний посібник „Мікропроцесорна техніка“, монографії „Автоматизація водорегулюючих комплексів на осушуваних заплавах земель України“, „Устройства автоматики на гидромелиоративных системах“ – неповний перелік доробку доцента кафедри електротехніки та автоматики Сергія Юрійовича Бочарова.

Народився Сергій Юрійович в 1939 році в м. Азові Ростовської області. Після закінчення середньої школи працював електрослюсарем на шахті. В 1964 році закінчив енергетичний факультет Новочеркаського політехнічного інституту і працював в „Донбасенерго“. Без відриву від виробництва закінчив факультет вдосконалення дипломованих інженерів Московського інституту радіотехніки, електроніки і автоматики.

У 1968 році обраний за конкурсом на посаду асистента кафедри



електротехніки та автоматики УПВГ. У 1970 році звільнився і перейшов працювати на Черкаський завод телеграфної апаратури. У 1972 році вступив до аспірантури Українського науково-дослідного інституту

гідротехніки і меліорації м. Київ, а у 1979 році захистив кандидатську дисертацію на тему „Розробка і дослідження пристроїв для регулювання рівнів ґрунтових вод на осушувально-зволожених системах“. Згодом перейшов на роботу доцентом кафедри електротехніки та автоматики нашого університету, де працював до останніх своїх днів.

Ось такий життєвий і творчий шлях нашого колеги.

Він користувався великим авторитетом серед студентів і викладачів. Принциповий та вимогливий педагог, який мав чудову пам'ять, енциклопедичні знання, був зразком для нас.

На превеликий жаль, 2 серпня 2008 року хвороба забрала його від нас.

Студентство буде продовжувати навчатися за методичною і навчальною літературою, підготовленою доцентом С.Ю. Бочаровим. Для співробітників кафедри він буде прикладом самовідданої праці.

**Колектив кафедри  
електротехніки та автоматики**

## Кафедральне питання

Згідно з проведеною уніфікацією вищої освіти в СРСР, з грудня 1930 року в структурі КІМІ з'явилися кафедри, перший попередній перелік яких затверджено в Постанові №75/14. Ера панування предметно-циклових комісій відходила в минуле.

Раніше, починаючи з 1918 року, коли в країні Рад більшовики скасували університетський тип вищої освіти, а самі університети закрили, в переважній своїй більшості дослідницькі кафедри трансформувалися в осередки майбутніх науково-дослідних інститутів і практично до навчально-освітньої сфери ніякого відношення не мали. В дослідних лабораторіях, які визначали базовий потенціал кафедр для дослідів чи експериментів, студентів не було. Свої лабораторні та практичні роботи вони виконували в лабораторіях при навчальному закладі. Обслуговував процес занять кваліфікований служник, а не технік-лаборант, як у лабораторії кафедри. Якщо у кваліфікованого служника могло і не бути середньо-спеціальної освіти, то у техника-лаборанта освіта повинна була відповідати займаний посаді. Наукові співробітники кафедр працювали над розробкою різних теоретичних і практичних питань у різних галузях науки, впроваджуючи результати своїх досліджень у виробництво, а також готували аспірантів (ними часто були ті ж техніки-лаборанти). Заробляючи кошти для існування та розвитку, нарошуючи таким чином лабораторно-матеріальну базу, кафедри за угодами, укладеними з підприємствами чи іншими замовниками, спрямовували інтелектуальний потенціал своїх співробітників на вирішення конкретних задач. Яким був запит – такою була і пропозиція.

Багато співробітників науково-дослідних кафедр чи інститутів працювали в навчальних закладах. Тому професорські чи доцентські посади часто займали фахівці, які ще не мали відповідного наукового ступеня. Науководослідні кафедри та НДІ були чи не єдиним джерелом поповнення викладацьких кадрів для ВНЗ в період їх тотального дефіциту у 20-30 рр. XX ст. Лише в 1934 р., коли було відновлено роботу університетів, поступово почала вирішуватися проблема забезпечення вузів і технікумів викладачами.

КІМІ не був виключенням в цій типовій картині загального стану справ, а тому затвердження кафедр із розподілом поміж них навчальних дисциплін у перспективі підніме на гідну висоту як саму науку, так і тих, хто її творив, а також сам освітній процес.

Отже, перший попередній склад кафедр КІМІ станом на I/XII-30 р. визначився так: **кафедра осушення**, керівник акад. Оппоков (дисципліни: осушення; регулювання річок; торфова справа; кошторисна і технічна звітність; рибоводні стави; механізація меліоративних робіт; кліматологія; чужоземна мова); **кафедра с/г водопостачання та зрошення**, керівник проф. Краснітський (дисципліни: сільськогосподарське водопостачання; зрошення; свердлові роботи); **кафедра гідротехніки**, керівник проф. Артем'євський (дисципліни: греблі; закріплення ярів та пісків; гідрологія; гідрометрія; рибоводні стави; німецька мова); **кафедра культуртехнічних дисциплін**, керівник проф. Шкабара (культурознавство та культура луків; спец рослинництво; культура пісків та ярів; техніка сільськогосподарська та культуртехніка; загальне рослинництво; скотарство; болотознавство та культура боліт; ботаніка з болото-торфознавством; ботаніка з фіто соціологією; с/г машинознавство та мотокультура); **кафедра гідравліки**, керівник проф. Сухомел (загальна гідравліка; спеціальна гідравліка; смоківі станції та гідросилові установки; елементи електротехніки та електрифікація с/г); **кафедра геодезії**, керівник проф. Товстоліс (геодезія; топографічне рисування; меліоративні вишуки); **кафедра соціекономічних дисциплін**, керівник проф. Луковський (діалектичний матеріалізм; національне питання; політекономія; сільськогосподарська економія; теорія радянського господарства з економічною політикою; економіка меліорації; організація сільського господарства; колективні сільські господарства; сільськогосподарська статистика; спецзаконодавство); **кафедра ґрунтознавства**, керівник проф. Віленський (ґрунтознавство; геологія; гідрогеологія; мінералогія; сільськогосподарський аналіз); **кафедра математики, фізики та хімії**, керівник проф. Шиманський (вища математика; фізика; хімія; варіаційна

статистика); **кафедра будівельної механіки**, керівник проф. Данилевський (теоретична механіка; міцність матеріалів; статика споруджень; залізобетон; будівельні роботи і матеріали; підмурки та фундаменти; шляхи і мости; інженерне рисування з нарисною геометрією; машинознавство; технічне рисування). Окрім того, раніше від усіх 16 листопада 1930 р. було створено **кафедру військової підготовки**, керівник Чижун Л.У.

Серед керівників кафедр, на момент їх створення, із вченими званнями, які відповідають даним посадам, були академік Оппоков, професори Краснітський, Артем'євський та Віленський. У решти керівників наукові здобутки були ще не такі визначні, проте вони мали великий стаж роботи в науково-дослідницькій та педагогічній діяльності.

...Щодо витоків та походження ряду кафедр сучасного Національного університету водного господарства та природокористування, то згідно з дослідженнями їх „родоводів“, на сьогодні найглибше прослідковується коріння кафедри водогосподарської екології, геології та гідрогеології, якою завідує академік А.В. Яшик.

У звіті за 1931-1934 рр. „Короткі підсумки роботи Інституту водного господарства УАН“ (Праці Інституту водного господарства, вип. 3, УАН, К.: 1935) вчений секретар І.Т. Юркевич зазначав: „Інститут водного господарства (ІВГ) УАН було засновано Наркоматом освіти УСРР в Києві на початку 1926 р. на базі науководослідної кафедри гідрології Київського Політехнічного Інституту, що існувала від 1922 р. під керівництвом сучасного директора Інституту водного господарства академіка Є.В. Оппокова. За дев'ять років свого існування інститут пережив ряд повчальних етапів свого розвитку. Характерною рисою пройдених інститутом етапів було: безупинне зростання інституту, збільшення з року на рік державних коштів на науково-дослідну роботу, на готування нових наукових кадрів, зміцнення матеріально-технічної бази й поруч з тим поступове підпорядкування роботи інституту соціалістичному планові, та наближення її до сучасних потреб соціалістичної реконструкції народного господарства...“

Ряд наукових співробітників, які працювали в КПІ до відокремлення від нього сільськогосподарського факультету, що у 1922 році перетворився в самостійний однойменний ВІЩ, свій шлях в науку розпочинали інженерами чи техніками експедити І.І. Жилінського та Є.В. Оппокова на Волині і Поліссі. Вони продовжили свою науково-дослідну роботу на кафедрах при КПІ (з 1922 р. – Індустріальний інститут) та КСГІ були об'єднані в єдиний Навчальний Комбінат. Поєднуючи викладацьку та дослідницьку діяльність в Комбінаті, з часом багато хто із науковців стали працювати і в інших навчальних закладах на посадах позаштатних доцентів, професорів, а то і асистентів. На 1931 рік ІВГ у своїй організаційній структурі налічував уже 8 відділів. З 1931 по 1934 роки він був підпорядкований Управлінню водного господарства при Раднакомі УРСР, в травні 1934 р. перейшов у відомство Держплану УРСР, а з кінця 1934 р. – до складу Української Академії Наук.

Починаючи з другої половини 20-х років XX ст., у наукових та громадських колах розпочалася полеміка (не без політичного та ідеологічного забарвлення), яка згодом привела до тривалого протистояння прихильників та супротивників відмежування меліоративної справи від Інституту водного господарства. Соратники, однодумці та колеги Оппокова відстояли свою точку зору і вийшли переможцями в тій боротьбі, домігшись ще й права координувати плани пошуково-дослідницьких робіт різних організацій в галузі водного господарства.

Є.В. Оппоков в основу своєї громадської та наукової діяльності заклав позицію, яка спрямовувалася на розширення уявлення про взаємозв'язок гідрології з меліорацією. Тому він і погодився з пропозицією очолити кафедру осушення в КІМІ, поєднуючи керівництво нею з основною роботою в ІВГ. Його студенти – це в майбутньому апологети тієї істини, що меліорація без врахування даних з гідрології та комплексу інших чинників не можлива. З гідрологічних, гідрографічних та геологічних досліджень боліт Західного Полісся та Волині власне й розпочиналася ера меліорації на Україні та в Білорусі...

Єва ФІЛПОВИЧ, завідувачка музею



## Черпає натхнення з джерела життя

Доценту кафедри водогосподарської екології, гідрології та природокористування  
Ю.М. Грищенку виповнилося 60 років

Народився Юрій Миколайович 9 жовтня 1948 року в селі Чайківка Радомишльського району Житомирської області в сім'ї вчителів.

У 1966 році здібний юнак закінчив Чайківську середньоосвітню школу зі срібною медаллю та вступив до Українського інституту інженерів водного господарства (нині НУВГП).

Трудову діяльність він розпочав у липні 1971 року на посаді лаборанта УІВГ, згодом закінчив аспірантуру цього інституту, служив у лавах Радянської Армії. У 1975 році Юрій Грищенко захистив кандидатську дисертацію. З 1976 року він працює у нашому навчальному закладі – асистентом, старшим викладачем, доцентом кафедри сільсько-господарських меліорацій. У 1981 році молодому вченому присвоєно наукове звання доцента. З 1988 року до 2002 він працював доцентом кафедри екології. Впродовж 1981-1995 рр. був заступником декана факультету проектування та будівництва гідромеліоративних систем.

Нині Юрій Миколайович Грищенко – доцент кафедри водогосподарської екології, гідрології та природокористування.

Юрій Грищенко – відомий фахівець у галузі водного господарства, екології, а особливо заповідної справи. Тривалий час він є науковим керівником науково-дослідних робіт з питань вивчення трансформації екосистем при рисосіянні на півдні України, організації та створення природно-заповідної мережі Рівненської області. З його ініціативи та при безпосередній

участі створено десятки природно-заповідних об'єктів, у тому числі три регіональні ландшафтні парки на Рівненщині. Окрім того, він керує науковою роботою аспірантів та студентів, чимало з них неодноразово



ставали переможцями багатьох конкурсів та олімпіад. Він є також керівником наукової роботи школярів у Рівненській Малій академії наук, за що отримав визнання освітян.

За активної участі Ю.М. Грищенка в нашому університеті відкрита спеціальність «Екологія та охорона навколишнього середовища». Він разом з іншими спеціалістами розробляв навчальні плани та робочі програми з багатьох дисциплін.

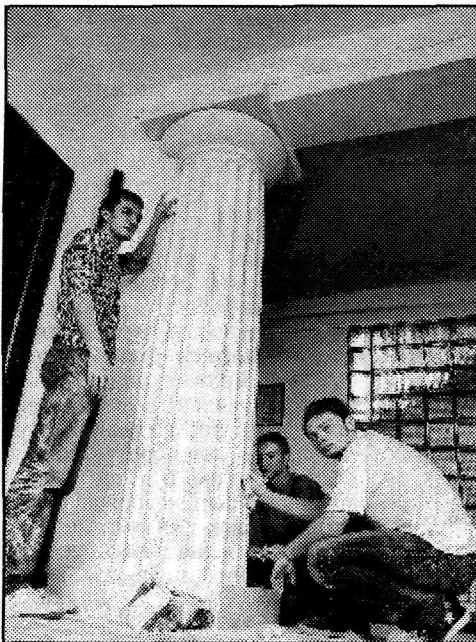
Зокрема, «Комплексне використання та охорона водних ресурсів», «Особливо охоронні території та охорона генофонду», «Моніторинг навколишнього середовища», «Меліоративна екологія» та інші.

Юрій Миколайович – автор багатьох наукових публікацій, у тому числі першого в Україні посібника «Основи заповідної справи». Він опублікував понад 200 наукових робіт, є одним з авторів підручника, 9 посібників, двох монографій, близько 30 методичних вказівок.

Ю.М. Грищенко – академік Міжнародної Академії Екології та Безпеки життєдіяльності (МАНЕБ. м. Санкт-Петербург), академік Академії інженерних наук України (АІНУ), впродовж десяти років є науковим куратором Рівненського природного заповідника.

Педагог веде активну громадську роботу, був членом низки комісій і рад університету, головою та членом методичної комісії «Екологія», учасником хорової капели, членом науково-методичної комісії з екологічного виховання Міносвіти України. Понад 19 років він є членом профкому університету.

За свою плідну творчу працю Ю.М. Грищенко нагороджувався подяками ректора, Почесними грамотами Міністерства освіти і науки, Державного комітету України по водному господарству. Він має звання «Відмінник освіти України», «Почесний працівник Держводгоспу України», нагороджений відзнакою Академії інженерних наук України, «За значний внесок у розвиток інженерної справи в Україні».



## Доричний символ НУВГП

З ініціативи завідувача кафедри архітектури, професора Петра Ричкова колектив кафедри прийняв рішення на практиці показати, як студенти вміють застосовувати свої теоретичні знання.

У відповідь на це студенти третього курсу спеціальності «Архітектура будівель і споруд» Костянтин Молчанов, Роман Матвіюк і Юрій Петриченко не лише виконали проект на папері, а й виготовили класичну колону доричного ордеру в матеріалі. Її встановили у вестибюлі шостого корпусу факультету будівництва і архітектури як символ естетики, краси і науки.

Довідка «Трибуни Студента».

Доричний ордер – класичний зразок єдності конструктивних і художнього елементів архітектурної форми. Його колона, оформлена канелюрами (поздовжніми жолобками), не має бази і спирається безпосередньо на стилобат (цокольну основу будинку). Капітель колони складається з квадратної плити – абака та її круглої основи (подушки) – ехіна. Фриз розчленовано на рівні прямокутні відрізки – метопа за допомогою тригліфів (архітектурних деталей, що імітують оздоблені кінці балок). Кращими є ордери храму Парфенон в Афінах (447–432 до н. е., арх. Іктін і Каллікрат), храму Зевса в Олімпії (468–460 до н. е., арх. Лібон) та ін.

Іван ГУМЕНЮК, старший викладач кафедри архітектури

## НА БАЗАЛЬТОВИХ СТОВПАХ

У селі Берестовець Костопільського району знаходиться одне з природних див Рівненщини – геологічний заказник „Базальтові стовпи”. Це унікальна споруда із базальтових стовпів-багатогранників, що вишикувалися стрункими рядами і вражають своєю монументальністю геометричних фігур. А щоб глядач не втомився від одноманітності форм, йому надається можливість помилуватися неперевершеними скульптурами базальтових віал, олівців і навіть водоспадів. Все це можна побачити на Івано-Долинському родовищі базальтів, яке розробляється з 1908 року і на теперішній час має один відпрацьований (затоплений) кар’єр і чотири діючих.

„Базальт – вулканічна гірська порода, яка утворилася при виливі магми на денну поверхню Землі, – розповіла провідний геолог Рівненської геологічної експедиції Марія Криницька.

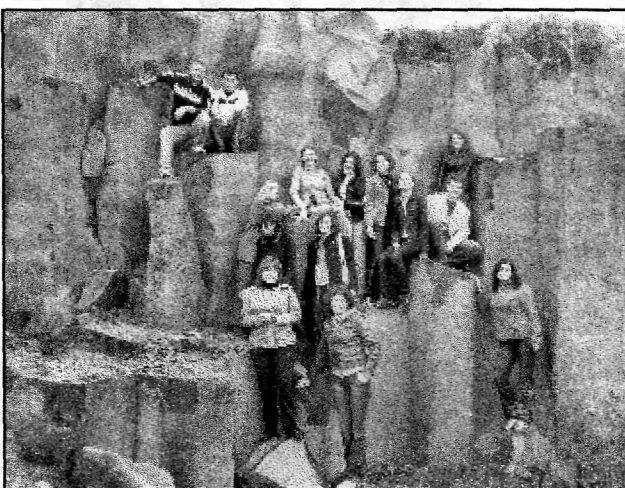
Цікаву розповідь Марії Василівни про цей унікальний витвір природи мали можливість послухати п’ятикурсники факультету водного господарства, котрі вивчають спеціальність „водогосподарська екологія”, і побували тут на екскурсії зі своїм викладачами – доцентами кафедри водогосподарської екології, гідрології та природокористування Ю.М.Грищенком, Л.А.Волковою, І.В.Гопчаком. Супроводжував у поїзці майбутніх екологів теж наш випускник – Богдан Яцина, який

закінчив будівельний факультет і працює майстром кар’єру. Студенти не лише побачили геологічну пам’ятку природи, але й довідалися багато інформації про нього. Наприклад, що близькими родичами наших базальтових стовпів є Гавайські острови та вулкани Сіцілія і Везувій, які теж є базальтовими конусами вулканічного походження. В цілому

тридцять метрів.

Базальти є дуже цікавими і для науковців, і для практиків, які відкривають нові його властивості.

Колись бруківкою з рівненських базальтів викладали майдани Парижа, Брюсселя, Берліна, Відня та інших столиць світу. Тепер застосування базальтів набув нових напрямків, – розповіла голова правління ВАТ „Івано-Долинський спецкар’єр” Галина Довжениця. Зокрема, це цінна сировина для виготовлення пам’ятників, стел, будівельно-архітектурних елементів. А ще на основі базальту виготовляють теплозахисне покриття для космічних кораблів, тканину для костюмів пожежників, базальтовою лускою покривають поверхні механізмів і обладнання, що працює в агресивному середовищі. Базальт потрібний і у виробництві реактивних турбогвинтових двигунів.



Івано-Долинське родовище складається із залишків двох давніх лавових потоків, перекритих пісками і крейдою. Форма залягання родовища близька до форми жерла вулкана, що чітко фіксується геофізичними методами досліджень магнітного поля.

Базальтові стовпи Рівненщини по своїй суті кам’яний літопис геологічних процесів, які протікали 650 – 620 мільйонів років тому. Вони є багатогранниками (від трьох – до восьмигранних), висотою від трьох до

Серед уламків базальту в кар’єрі можна знайти самоцвіти – агати, яшму, а також шітки кварцу, пейзажний камінь берестовіт. Це і зробили студенти, для поповнення кафедрального музею.

А ще побачили дивовижні за своєю красою картини природи, унікальні базальтові стовпи, які складають унікальний заказник, варті звання чуда природи.

## Студенти прийшли на допомогу

Як вже повідомляла наша газета, НУВГП визначено генеральним підрядчиком виконання проектно-вишукувальних робіт на водогосподарських об’єктах Рожнятівського району Івано-Франківської області. У районний центр виїхала група, до якої увійшли восьмеро студентів (Юрій Задоянчук, Іван Кушнірук, Олександр Кушнірук, Роман Момончук, Андрій Очерешко, Павло Потапчик, Володимир Сеульський та Роман Тишкун) і троє викладачів кафедри землеустрою, геодезії та геоінформатики (Андрій Прокопчук, Віктор Ревуцький, Сергій Трохимець). Вони працювали у трьох робочих групах, обстежуючи об’єкти, які потребують відбудови.

Під час перебування на Прикарпатті ми займалися топографічним зніманням зруйнованих стихією споруд та розмитих територій, – розповів асистент Андрій Прокопчук. – У подальшому, на основі цих вимірів будувалися топографічні плани масштабу 1:1000, з перерізом рельєфу. Кожна з груп зняла близько 60 тисяч гектарів територій. Як підсумок – роботи по топографічному

зніманню виконані у повному обсязі. На даний час допрацьовуються топографічні плани, які в подальшому будуть передані ліцензованим проектним організаціям, що безпосередньо займатимуться проектуванням робіт з ліквідації наслідків повені.



Водники жили у садибах селян, з якими в них склалися гарні стосунки. По роботі вони співпрацювали не лише з районною, але й сільськими радами, на території яких проводили роботи (а це шість сіл). Організацією побуту і харчування теж займалися сільські ради. Оскільки і рожнятинці, і рівняни були зацікавлені в ефективному проведенні робіт і швидкому їх завершенні, взаєморозуміння було повним. Тим більше, що на ліквідації наслідків повені працює багато випускників нашого навчального закладу, які мають завдання завершити роботи згідно з рішенням, прийнятим урядом.

Людмила СТУПЧУК



## Підводимо підсумки літнього відпочинку

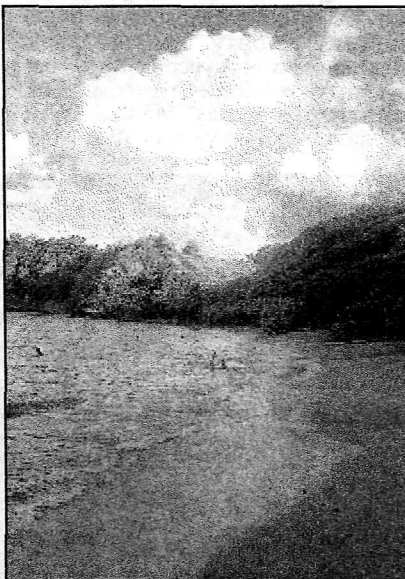
Закінчився черговий літній оздоровчий сезон, і знову настав час підвести підсумки. Зазвичай, хочеться акцентувати увагу на досягненнях і недоліках.

Позитивним є те, що ми змогли забезпечити відпочинок у дитячих санаторно-оздоровчих комплексах (ДСОК) 31 дитини батьків – членів профспілки НУВГП. Вартість путівки в ДСОК для дітей склала в середньому 156 грн. З бюджету профкому на оздоровлення дітей виділено 6226 грн.

За традицією, після закінчення оздоровчого сезону на базі практик і відпочинку „Водник” в с.Залізний Порт Херсонської області профком частково відшкодував вартість путівок на відпочинок для членів профспілки і їх дітей. Цією можливістю скористались 122 співробітники університету. В цілому на це було виділено 8540 грн. із профспілкового бюджету. У середньому кожному працівнику за рахунок профспілкових коштів сума здешевлення становила 70 грн.

Одним з найбільш важливих напрямів роботи всіх ланок профспілок України, і нашого профкому в тому числі, є організація та оздоровлення членів профспілок, а також членів їх родин.

Серед новин 2008 року необхідно відзначити, що у Законі України „Про Державний бюджет України на 2008 рік” дія статті 44 Закону України „Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності” не призупинена і тому на конференції трудового колективу університету 20 лютого цього року, де був прийнятий Колективний договір між адміністрацією і профспілковим комітетом пунктом 3.1.24 адміністрація зобов’язалась відраховувати кошти профспілковій організації університету на культурно – масову, фізкультурну й оздоровчу роботу не менше 0,3 відсотка фонду оплати праці за



рахунок виділення додаткових бюджетних асигнувань по загальному фонду. Після письмового звернення адміністрації і профкому університету до міністра освіти і науки України І.О.Вакарчука надійшла відповідь про те, що університет в межах доведених асигнувань самостійно визначає видатки коштів. У своєму листі № 1/9 – 339 від 26.05.08 р. міністерство освіти і науки просить взяти під особливий контроль виконання Закону України „Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності”, зокрема статті 44. На жаль, профком університету до сьогодні не отримав ні однієї гривні від адміністрації й у проект видатків по університету на 2009 рік ці кошти не передбачені. Звичайно, адміністрація університету може пояснювати це відсутністю коштів, важким фінансовим станом і т.д., але ж і в інших ВНЗ фінансовий стан не кращий, однак кошти на це виділяються і перераховуються вже протягом багатьох років, не зважаючи на інколи тимчасові призупинення дії статті 44.

Тому хочеться сподіватися, що

адміністрація виконає своє зобов’язання про відрахування коштів профспілковій організації університету.

Завершуючи тему літнього відпочинку, не можна не сказати про те, що профком запропонував адміністрації університету відродити нашу базу практик у с. Решуцьк, де є будинки, у яких можуть відпочивати співробітники університету. Планово-фінансовий відділ провів розрахунок вартості путівки (12,00 грн. за добу), враховуючи низький рівень доходів більшості наших співробітників, який не дозволяє відпочити не тільки на Канарах, але навіть і на Чорному морі. Ця ініціатива мала б бути підтримана і втілена у реальність. Для цього лише потрібно провести деякі підготовчі роботи й узгодити графіки проходження практик студентами.

### Профком інформує

- Розпочала роботу організаційна комісія профкому по перевірці розрахунку розподілу ставок науково – педагогічних працівників за посадами і джерелами фінансування на кафедрах українознавства, опору матеріалів і будівельної механіки, фізики. Результати перевірки будуть опубліковані в наступному номері газети.

- Наказом Міністерства освіти і науки України № 862 від 17.09.2008 року з 1 вересня 2008 року запроваджується III етап оплати праці на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери (Постанова КМУ від 22.02.08 р. № 74). Розмірами посадових окладів з урахуванням введення III етапу можна поцікавитись у профкомі університету або у планово – фінансовому відділі.

**Надія ПОГРЕБНЯК, голова профкому працівників,  
Алла ЩУРОВСЬКА, бухгалтер профкому**

## НУВГП – серед лідерів підготовки архітектурно-будівельних спеціальностей

Рейтинговий журнал „Гвардія” виступив інформаційним майданчиком для публікації рейтингів українських вищих навчальних закладів. У журналі наведений рейтинг українських ВНЗ „Компас”, ініціатором проведення якого виступили компанії „Систем Кепітал Менеджмент” (СКМ) і благодійний фонд „Розвиток України” у рамках проекту „СКМ-ВНЗ”.

Національний університет водного господарства та природокористування увійшов до групи навчальних закладів, які посіли третє місце серед вищих навчальних закладів, де найсильніша підготовка з архітектурно-будівельних спеціальностей. Всього до цієї групи входять 30 вищих навчальних закладів, які готують фахівців згаданого профілю.

НУВГП в загальному переліку займає дев’яте місце, пропустивши вперед лише такі визнані будівельні заклади як Київський і Харківський університети будівництва та архітектури, Придніпровська, Донбаська і Одеська академії будівництва та архітектури, Харківську академію міського

господарства, Харківський технічний університет.

Рейтинг вищих навчальних закладів формувалася на підставі вивчення думок роботодавців стосовно відповідності знань і навичок випускників потребам ринку праці загалом та за кожним із обраних напрямів зокрема, а також задоволеності випускників здобутою освітою і можливістю застосування її в трудовій діяльності.

Лідерами рейтингу стали вищі навчальні заклади, навчання в яких, на думку молодих спеціалістів та роботодавців, має найбільшу практичну цінність і відповідає вимогам реального сектора економіки, а також гарантує випускникам надійні перспективи працевлаштування з достойною оплатою праці і можливостями кар’єрного росту.

За словами організаторів дослідження, такі професійні рейтинги потрібні для орієнтації, насамперед, випускників шкіл, викладачів та керівників вищих навчальних закладів і, звичайно ж, роботодавців.

## Армспорт

На чемпіонаті Європи з армреслінгу, що відбувся влітку у Норвегії, студенти Національного університету водного господарства та природокористування показали високі результати.

Іван Лук'янчук, майстер спорту України, випускник факультету прикладної математики, виборов золоту медаль чемпіона Європи. Золота медаль з армспорту на чемпіонаті Європи - це велика подія, яка сталася вперше на Рівненщині. На даний час Іван Лук'янчук, уже працівник Центру навчально-інноваційних технологій НУВГП, готується до участі у чемпіонаті світу, який відбудеться у Канаді в листопаді.

Хороші результати показали жіночі і чоловічі команди НУВГП з армспорту, здобувши перші місця на чемпіонаті міста в заліку Спартакіади міста 2008 року.

Серед дівчат чемпіонками міста стали Віта Опанасюк, другокурсниця МЕФ, Маргарита Новак, студентка другого курсу ФЕП, Наталія Повожук, що навчається на другому кірсі ФМ. Друге місце зайняла Катерина Бугай, студентка четвертого курсу ФГТБ.

Серед чоловіків перші місця у шести вагових категоріях з восьми вибороли Андрій Радчук, третьокурсник ФБА, Микола Кельник, студент четвертого курсу ФВГ, Андрій Корбанюк, що

навчається на четвертому курсі ФБА, майстри спорту України Іван Макаренко, п'ятикурсник ФБА, Іван Лук'янчук та Сергій Стасюк, студент четвертого курсу МЕФ. Юрій Саранчук, п'ятикурсник ФБА, під

спортсменів з 18 регіонів України.

Варто відзначити виступ другокурсниць нашого університету, що вперше взяли участь у змаганнях такого рангу - Віту Опанасюк (МЕФ), яка виборола дві срібних нагороди, Маргариту Новак (ФЕП), яка стала бронзовим призером та Наталію Повожук (ФМ), яка посіла четверте місце у важкій вазі.

Серед чоловіків золоту команду вибороли Юрій Саранчук, п'ятикурсник ФБА, Олександр Омеляненко, студент п'ятого курсу МЕФ, та майстер спорту України Сергій Стасюк, який ще й виборов срібну нагороду.

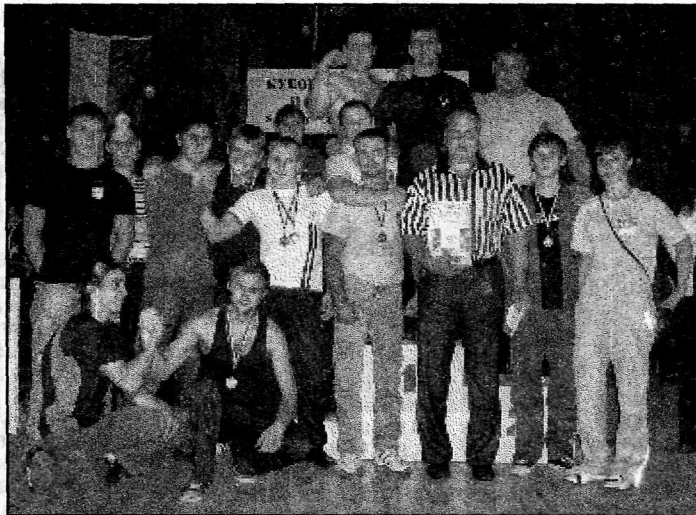
Срібними призерами Кубка України стали Андрій Радчук, третьокурсник ФБА, Микола Кельник, що навчається на

четвертому курсі ФВГ, майстер спорту Іван Лук'янчук.

Роман Катишев, студент п'ятого курсу МЕФ, та випускник університету, майстер спорту Олег Чикалюк вибороли бронзові нагороди.

Тренер збірних з армспорту та важкої атлетики - асистент кафедри фізичного виховання НУВГП Олександр Комаревич.

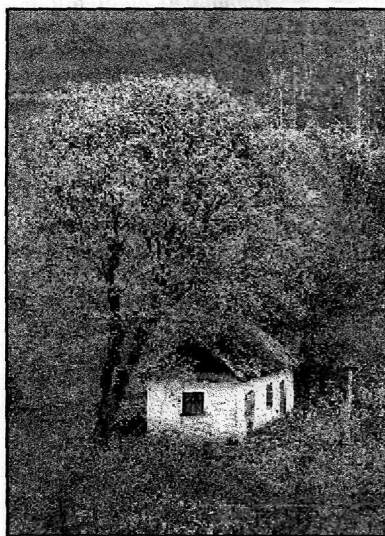
**Євген КОМАРЕВИЧ,**  
старший викладач кафедри  
фізичного виховання



час змагання травмував руку, тому посів друге місце. Також друге місце посів і атлет важкої вагової категорії Сергій Джулига, студент третього курсу МЕФ.

Наші студенти також взяли участь з змаганнях за Кубок України у Севастополі. Студенти вибороли 14 медалей: три золотих, сім срібних та чотири бронзових нагороди. У загальному заліку збірна команда Рівненської області зайняла третє місце, поступившись Харківській та Дніпропетровській областям. Всього ж у змаганні взяло участь 205

## Фотовернісаж на Покрову



Роботи Петра Ричкова, завідувача кафедри архітектури НУВГП - серед кращих робіт міжнародної фотовиставки.

У Рівненському академічному українському музично-драматичному театрі відбулася церемонія відкриття та нагородження переможців щорічної конкурсної виставки учасників III Міжнародного салону художньої фотографії „Фотовернісаж на Покрову - 2008”.

На виставці були представлені і роботи фотоаматорів університету. Зокрема, світліни Петра Ричкова „Поліська клуня після негоди” та „Покинута хата в селі Антонілі” визначені як одні з кращих, а остання нагороджена призами журналів „D FOTO” та „VIP”.

Загалом на конкурс надійшло 3234 фотографії від 389 авторів з 40 країн світу. Журі відібрало 150 кращих фотографій, які й були представлені на виставці й у альбомі.

Без фотографії сучасний світ вже не можливо уявити. Завдяки фотографії можна

зафіксувати та показати життя і побут людей, народні традиції, мальовничі краєвиди, звернути увагу людей на соціальні й екологічні проблеми. Саме таку мету й має щорічний Міжнародний салон художньої фотографії „Фотовернісаж на Покрову” проекту „Обличчя планети Земля”.

**Жанна ЖОВТЕНКО**

